

ВИКОРИСТАННЯ БІОЕНЕРГОПЛАСТИКИ В СИСТЕМІ ЛОГОКОРЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ

Н. І. Чіркiна*, Миколаївська обл.

Важливою проблемою сучасних дошкільників є збільшення кількості дітей з мовленнєвими порушеннями. Як наслідок, порушення звуковимови негативно впливає на формування фонематичних процесів і лексико-граматичного боку мовлення, ускладнюючи процес шкільного навчання дітей.

Доведено, що рівень розвитку мовлення дітей залежить від ступеня сформованості дрібної моторики пальців рук, адже злагоджена та вміла робота пальчиків допомагає розвиватися мовленню й інтелекту, позитивно впливає на весь організм, «готує неслухняну руку» до письма. Тому, впливаючи на тонус руки дитини, ми можемо впливати на тонус мовленнєвого апарата.

При корекції звуковимови логопеди традиційно використовують вправи артикуляційної гімнастики, зокрема завдання на тренування рухливості та переключення органів артикуляційного апарата, відпрацювання певних положень губ, язика, щелепи, необхідних для правильної вимови звуків. Значно підвищити результативність логопедичних занять можна завдяки поєднанню традиційних вправ артикуляційної гімнастики з рухами кістей рук. Новим і цікавим напрямом цієї роботи є біоенергопластика.

■ **Біоенергопластика** — це поєднання рухів артикуляційного апарату з рухами кістей рук.

Автором цієї технології є випускник Академії ім. П. Ф. Лесгафта, кандидат педагогічних наук Курис Ірина Вікторівна.

За результатами досліджень таких науковців як А. В. Яструбової та О. І. Лазаренко, рухи тіла, спільні рухи руки й апарату артикуляції, якщо вони пластичні, вільні, допомагають активізувати природний розподіл біоенергії в організмі. Це сприятливо впливає на активізацію мовленнєвої та інтелектуальної діяльності дітей, розвиває координацію рухів і дрібну моторику.

■ Н. І. Чіркiна з вихованцями

Опрацювавши різні джерела з технології, я визначила для себе шість етапів її впровадження, узагальнила систему вправ і розпочала втілювати в корекційну роботу зі старшими дошкільниками з початку навчального року.

На першому, традиційному, *діагностичному* етапі, я ретельно обстежила дітей з мовленнєвими порушеннями, зокрема: будови і рухливості органів артикуляції, розвитку загальної та дрібної моторики. Також дібрала комплекс вправ відповідно до мовленнєвих порушень.

На наступному, також традиційному, *підготовчому* етапі, я ознайомила дітей з органами артикуляції, учила виконувати прості артикуляційні вправи за стандартною методикою, сидячи перед дзеркалом. Паралельно розвивала дрібну моторику

* Н. І. Чіркiна, учитель-логопед I категорії ДНЗ ясел-садка № 1 «Ластівка», м. Первомайськ, Миколаївська обл.

простими рухами та позами руки. Рухи артикуляції та дрібної моторики виконували окремо.

На третьому, *початковому* етапі, до артикуляції діти залучили рухи провідної руки. Згідно з методичними вимогами діти з домінантною правою рукою працювали правою долонею, ліворукі діти — лівою. Спочатку рухи відпрацьовували індивідуально з кожною дитиною, а потім уже сформовані навички закріплювали на підгрупових заняттях. На цьому етапі я застосовувала лічбу, музику, віршовані рядки. Продовжувала надавати чіткий зразок руху.

Четвертий етап — *формувальний*. На цьому етапі до артикуляційної гімнастики діти залучили непровідну руку. Вправи виконували за змістом та методикою попереднього етапу, від простих поз та рухів до складних. Цей етап роботи з використання біоенергопластики найскладніший, тому що сформувані точні, ритмічні та скоординовані рухи непровідною рукою значно важче, ніж омінантною.

З метою зацікавленості дітей у ході роботи на цьому етапі я використовувала дитячі рукавички з різнокольоровими пальчиками, ляльки-рукавички: «Гадючка-шипучка» і «Жабка-скреготуха». Щоб діти не втрачали інтересу, з метою стимулювання їх у подальшій роботі, я використовувала костюми-ляльки.

Наступний етап, п'ятий — *основний*. Протягом цього етапу діти вчилися тримати пози та рухи артикуляції та двох рук одночасно, позбавлятися зайвого напруження та привчатися до відчуття легкого напруження. Я продовжувала супроводжувати виконання вправ рухами рук.

На шостому, *заключному* етапі, коли діти повністю засвоїли вправи, можна розповідати казку, читати вірші, а діти мають самостійно виконувати артикуляційні вправи з рухами рук. Таким чином, діти виконують артикуляційну вправу або утримують позу, одночасно рухами обох рук імітують, повторюють рухи артикуляційного апарату.

Слід зазначити, що логопед може самостійно дібрати рух руки під будь-яку вправу артикуляції. Важливо не те, що саме робитиме дитина, а як вона це зробить. Необхідно привертати увагу кожної дитини до одночасності виконання рухів артикуляції з роботою руки, їх ритмічності й чіткості.

Синхронізація роботи над мовленнєвою і дрібною моторикою вдвічі скорочує час занять, не тільки не зменшуючи, але навіть посилюючи їх результативність. Вона дає змогу швидко прибрати зорову опору — дзеркало і перейти до виконання вправ по відчуттях. Це особливо важливо, тому що в реальному житті діти не бачать свою артикуляцію.

НЕОБХІДНО ЗМІНИТИ ПІДХОДИ ВИКЛАДАННЯ У ПЕДВИЩАХ

Мозаїка фактів

Міністр освіти Лілія Гриневич зазначає, що в Україні необхідно змінити підходи до викладання в педагогічних вищих навчальних закладах і підвищення кваліфікації вчителів. Зокрема, міністр зазначила, що її стратегічною метою є створення такої системи освіти, яка допомагатиме дитині, незалежно від її походження і здібностей, стати успішною і знайти своє місце у житті, а дорослим — створить можливості для навчання впродовж життя.

«Ми маємо суттєво змінити українську школу, насамперед зміст освіти — чого ми навчаємо дітей. Це має бути освіта для життя. Ми перейдемо від трансляції величезної кількості знань і вимог відтворювати ці знання, до формування у школярів умінь критично мислити, співпрацювати в команді, розв'язувати проблеми, самостійно шукати й аналізувати інформацію,

володіти фінансовою грамотністю і навичками підприємництва, бути готовими навчатися впродовж життя», — наголосила Гриневич.

Вона висловила переконання у необхідності зміни змісту навчання, щоб молодші школярі вміли порахувати свій бюджет походу в магазин чи зоопарк, а старші — вміли розрахувати відсотки за депозитом чи свої податки.

«Одночасно ми маємо підготувати вчителів до викладання осучасненого змісту: змінити підходи до викладання в педагогічних вишах і підвищення кваліфікації вчителів. Новий зміст освіти вимагатиме знання нових сучасних методик та інших підходів до оцінювання знань», — зазначила міністр освіти і науки Лілія Гриневич.

За матеріалами www.osvita.ua